

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับ ยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี

Causal Factors of Behavior Risk Related to Substance abuse of Youths in Nonthaburi Province

ณิชนาฏ บรรจงจิตร¹ อาณดา วณิชทักษ์² พรพงษ์ ปอประพันธ์³ และกาญจนากรธ แก้วทิพย์⁴

Nichanad Banchongchit, Arnada Wanittak, Pornpong Porpraphant and

Karnchanart Karwthip

Received: May 2, 2023 Revised: May 27, 2023 Accepted: August 29, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และเพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากเยาวชนที่มีอายุ 7-24 ปี ในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรี จำนวน 120 ตัวอย่าง โดยอาศัยการสุ่มตัวอย่างตัวอย่างแบบสะดวก ได้ค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.783 และผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) เท่ากับ 0.884 ผลการศึกษาพบว่า (1) ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าสถิติ χ^2 เท่ากับ 22.714, df เท่ากับ 27, ค่า χ^2/df เท่ากับ 0.841, ค่า p-value เท่ากับ 0.065, ค่า RMSEA เท่ากับ 0.014 ค่า GFI เท่ากับ 0.999 และ ค่า AGFI เท่ากับ 0.993 ซึ่งแปลผลได้ว่าค่าทั้งหมดผ่านเกณฑ์ตามค่าดัชนีชี้วัดความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล และค่า R^2 เท่ากับ 0.583 แปลผลได้ว่าตัวแปรทุกตัวสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี ได้ร้อยละ 58.30 และ (2) ตัวแปรแฝงที่มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อ

¹สังกัดนักวิจัยอิสระ; Independent Researcher, E-mail: nichanad2503@gmail.com

²สังกัดนักวิจัยอิสระ; Independent Researcher, E-mail: 530883@egat.co.th

³สังกัดนักวิจัยอิสระ; Independent Researcher, E-mail: pornpongsukhy@gmail.com

⁴สังกัดนักวิจัยอิสระ; Independent Researcher, E-mail: karnchanart@gmail.com

พฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี คือ ปัจจัยสภาพแวดล้อม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ -0.821 และพบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อม มีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกผ่านปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.764 ขณะที่ตัวแปรแฝงคือ ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ส่งอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ -0.463

คำสำคัญ: พฤติกรรมเสี่ยง ยาเสพติด เยาวชน

Abstract

This research article aims to test the congruence of causal factors of behavior risk related to substance abuse of youths in Nonthaburi province through developed empirical data, and to study influence of causal factors of behavior risk related to substance abuse of youths in Nonthaburi province. The study was quantitative research. The data collected by questionnaires from 120 respondents who youths aged 7-24 years old in Nonthaburi province. The research sampling was convenience sampling. The index of item-objective congruence (IOC) was 0.783 and reliability value was 0.884. The result of study reveals that (1) the causal factors developed by the researcher was congruent with the empirical data $\chi^2 = 22.714$, $df = 27$, $\chi^2/df = 0.841$, $P\text{-value} = 0.065$, $RMSEA = 0.014$, $GFI = 0.999$, $AGFI = 0.993$; showed that all of the statistical value passed the criteria of the model congruence index of the structural equation modeling and the result of $R^2 = 0.583$ mean that all of variables been able to predicted the variance of behavior risk related to substance abuse of youths at 58.30 percentages. And (2) the latent variable which negative direct influence to behavior risk related to substance abuse of youths in Nonthaburi province was environment factors at significant level of 0.001 with the coefficient influence at -0.821 and found that the environment factor had a positive indirect influence passed the latent variable which was knowledge about substance abuse factor at significant statistical of 0.001 level with at 0.764 of the influence coefficients. Meanwhile, the

latent variable was the knowledge about substance abuse factor had significantly negative direct influence to the behavior risk related to substance abuse of youths in Nonthaburi province at 0.001 of statistical level with the coefficient influence at - 0.463

Keywords: Behavior Risk, substance abuse, youths

บทนำ

ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่มีมาเป็นเวลานาน ทุกประเทศต่างตระหนักถึงผลจากปัญหาที่เกิดขึ้นและได้พยายามร่วมมือกันหยุดยั้งปัญหาที่เกิดขึ้นจากยาเสพติด ในปี 2565 ประเทศไทยมีผู้ป่วยติดสารเสพติดที่ได้รับการบำบัดทั้งหมด 128,194 คน เป็นชาย 113,121 คน และหญิง 15,073 คน ส่วนใหญ่ผู้ป่วยติดสารเสพติดมีช่วงอายุระหว่าง 7-24 ปี จำนวน 32,087 คน คิดเป็นร้อยละ 25.03 (กระทรวงสาธารณสุข, 2565) โดยการแพร่ระบาดของยาเสพติดในจังหวัดนนทบุรี เป็นผู้ติดสารเสพติดร้อยละ 12.59 ผู้ค้ายาเสพติด ร้อยละ 0.57 และเป็นผู้ติดยาเสพติดและผู้ค้ายาเสพติด ร้อยละ 3.15 (สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดนนทบุรี, 2565) สะท้อนให้เห็นถึงการแพร่ระบาดของยาเสพติดที่ยังคงมีอยู่แม้จะมีการดำเนินการปราบปรามยาเสพติดขึ้นเด็ดขาดอย่างต่อเนื่อง และยังคงเป็นภัยร้ายแรงต่อโครงสร้างสังคมไทยและประเทศชาติ ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของประชากรและสถาบันทางสังคมแล้วยังกระทบถึงความมั่นคงของชาติด้วย ทำให้รัฐบาลต้องกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันการยาเสพติดและแก้ไขปัญหายาเสพติดมาตลอด ปัจจุบันรัฐบาลได้กำหนดกลยุทธ์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาทุกแห่งเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและการจัดกิจกรรมป้องกันเฝ้าระวังยาเสพติดให้ครอบคลุมทุกสถานศึกษา

ในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อโรคโควิด-19 ส่งผลให้ปริมาณยาเสพติดที่เข้ามาในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น ราคาเสพติดถูกลง ความต้องการเสพติดเพิ่มขึ้น การลำเลียงการค้า การขายยาเสพติดไปสู่ผู้บริโภคจากการตลาดในรูปแบบดั้งเดิมคือ ผู้ชายและผู้เสพยาทำการซื้อขายแบบตัวต่อตัว ขยายมาเป็นการตลาดแบบออนไลน์ที่มีความหลากหลายและซับซ้อนมากขึ้นตามไปด้วย โดยกลุ่มประชากรผู้ติดยาเสพติดทำให้ยากต่อการจัดการให้หมดสิ้นไปอย่างถาวรโดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนในช่วงอายุ 15-24 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรหลักที่ยังคงมีปัญหายาเสพติดที่มีความเปราะบาง มีความเสี่ยงต่อการใช้ชีวิตในสังคม ตลอดจนพฤติกรรมของเยาวชนในการดำเนินชีวิต เช่น การสูบบุหรี่ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เล่นการพนัน การเที่ยวสถานบันเทิง ใช้ยาเสพติดเพื่อ

การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การทะเลาะวิวาท ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นพฤติกรรมเสี่ยงของเยาวชนที่อาจนำไปสู่การใช้ยาเสพติดและติดยาเสพติดในที่สุด (สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดนนทบุรี, 2565) อย่างไรก็ตาม การแพร่ระบาดของยาเสพติด ณ ปัจจุบันการยังปรากฏอยู่ในลักษณะของสื่อออนไลน์โดยการท ำ การค้ายาเสพติดด้วยการใช้สื่อสังคม (Social media) เป็นช่องทางทางการค้ายาเสพติดทั้งเสนอขายและสั่งซื้อ โดยเฉพาะในระดับขายส่งรายย่อยและขายปลีกให้ผู้เสพ ควบคู่กับการใช้บริการรับส่งพัสดุภัณฑ์เป็นช่องทางลำเลียงยาเสพติดตรงถึงมือผู้เสพ และการใช้บริการธุรกรรมทางการเงินผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (E-banking) เป็นช่องทางจ่ายยาเสพติดตรงถึงมือผู้ค้าถูกตรวจพบมากขึ้นและพบว่าบางเครือข่ายไปถึงขั้นการใช้สกุลเงินดิจิทัล (Bit coin) ในการค้า ซึ่งนอกจากมีผลให้เครือข่ายการค้ายาเสพติดย่อย ๆ เกิดและเพิ่มขึ้นได้ง่าย การแพร่ระบาดของยาเสพติดผ่านช่องทางการค้าเหล่านี้เป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้การสืบสวนปราบปรามทำได้ยากขึ้นด้วย (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2565)

จากข้อมูลดังกล่าวทำให้เห็นถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี เพื่อนำผลการศึกษาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ นำไปเป็นข้อมูลในการกำหนดทิศทางการป้องกันและแนวทางการแก้ไขปัญหของหน่วยงานภาครัฐได้อย่างตรงจุดและถูกต้อง และเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ในการวางแผนป้องกันและเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดแก่เยาวชนเพื่อไม่ให้ปัญหายาเสพติดกลับมามีผลกระทบต่อสังคมและประเทศชาติ และนำไปใช้เป็นแนวทางในการให้คำแนะนำแก่เยาวชนให้มีความรู้ที่เหมาะสมและเติบโตไปเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

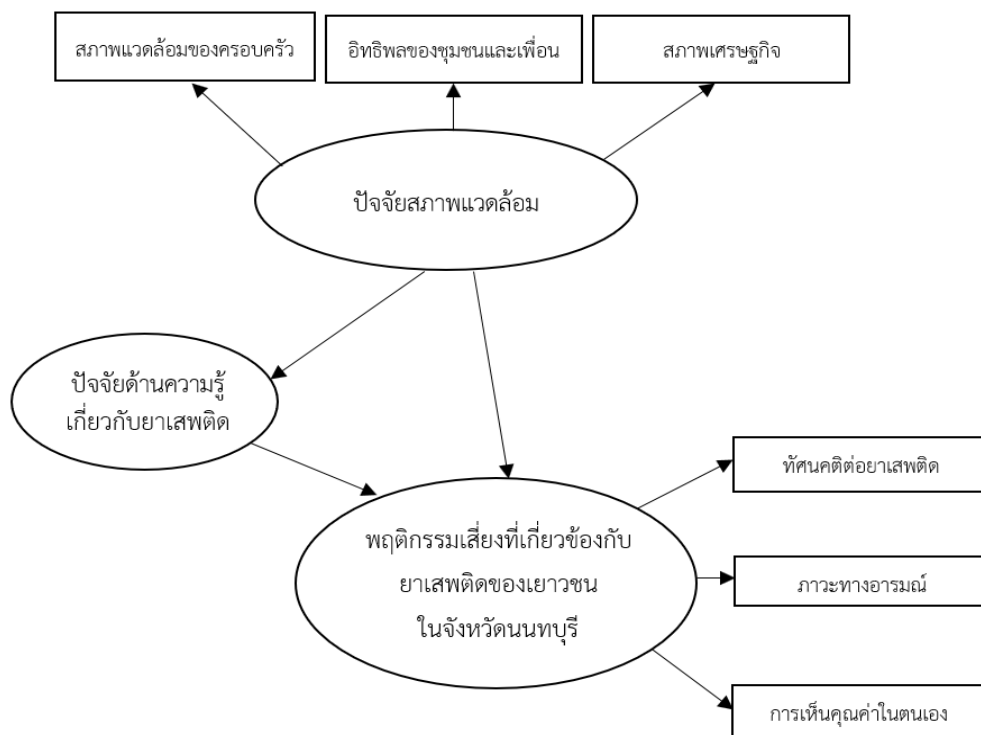
1. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี

สมมติฐานการวิจัย

1. แบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2. ปัจจัยสภาพแวดล้อม มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี

3. ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเยาวชนที่มีอายุ 7-24 ปี ในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรี จำนวน 499,426 คน (ข้อมูลเยาวชนของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ 31 มีนาคม 2565) เนื่องจากเป็นช่วงอายุที่เป็นผู้ป่วยติดสารเสพติดมากที่สุด (กระทรวงสาธารณสุข, 2565)

กลุ่มตัวอย่าง

ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับ Structural Equation Model (SEM) คือการใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ 10-20 เท่า ของพารามิเตอร์ที่ต้องประมาณค่า หรือจำนวนเส้นทาง (path) แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรในโมเดลตามกรอบแนวคิดการวิจัย (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, น. 39-50; Kline, 2011, p. 188-195) โดยกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุดที่ยอมรับได้พิจารณาจากค่าสถิติ Holster

ที่ต้องมีค่ามากกว่า 200 (Hoelter, 1983, p. 325-344) จึงจะถือว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการศึกษาครั้งนี้มีตัวแปรสังเกตได้ 6 ตัวแปร และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ 20 เท่าของค่าพารามิเตอร์ (Schumacker & Lomex, 2010) คือ $6 \times 20 = 120$ ดังนั้น จึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ 120 ตัวอย่างเพื่อความน่าเชื่อถือของการวิจัย ซึ่งถือได้ว่าขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นไปตามเงื่อนไข และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัยในครั้งนี้คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 7 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ เป็นการวัดข้อมูลระดับนามบัญญัติ (Nominal Scale) ประกอบด้วย เพศ อายุ พื้นที่อยู่อาศัย การศึกษาปัจจุบัน และงานอดิเรก

ตอนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยสภาพแวดล้อม จำนวน 30 ข้อ แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ สภาพแวดล้อมของครอบครัว จำนวน 10 ข้อ อิทธิพลของชุมชนและเพื่อน จำนวน 10 ข้อ และสภาพเศรษฐกิจ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อมูลปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อมูลพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 30 ข้อ แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ทักษะคิดต่อยาเสพติด จำนวน 10 ข้อ ภาวะทางอารมณ์ จำนวน 10 ข้อ และการเห็นคุณค่าในตนเอง จำนวน 10 ข้อ

แบบสอบถามตอนที่ 2 ตอนที่ 3 และตอนที่ 4 เป็นคำถามแบบเรียงลำดับ (Interval Scale) 5 ระดับ ได้แก่ ระดับ 5 คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ถึงระดับ 1 คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามชุดนี้ผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญโดยใช้การวัดดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC) โดยเกณฑ์ที่ยอมรับได้ของค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.783 หลังจากนั้นนำมาทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient; α) ผลการทดสอบได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.884 แสดงว่า แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเพียงพอและนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจริงพร้อมกับชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามจากเยาวชนที่มีอายุ 7-24 ปี ในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรี โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง 120 ตัวอย่าง เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยมากที่สุด ผู้วิจัยทำการติดต่อประสานงานกับผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรีเพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างในการให้ข้อมูล และเมื่อผู้วิจัยได้รวบรวมแบบสอบถามได้ทั้งหมดแล้วทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่อไป และแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้มาจากการรวบรวมข้อมูล และหนังสือทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย การใช้สถิติ และประกอบการวิเคราะห์ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การทดสอบสมมติฐานการวิจัย ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) เพื่อยืนยันตัวบ่งชี้ของตัวแปรสังเกตได้ สามารถอธิบายตัวแปรแฝง ซึ่งได้แก่ ปัจจัยสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด และพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี เพื่อยืนยันโครงสร้างของโมเดลการวัด (Measurement Model) และ 2) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรแฝงในโมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี โดยพิจารณาความสอดคล้องของโมเดลที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์และตรวจสอบความกลมกลืนของดัชนีที่กำหนดไว้

ผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 67 คน (ร้อยละ 55.84) มีอายุ 14 - 17 ปี จำนวน 34 คน (ร้อยละ 28.33) พื้นที่อยู่อาศัยอำเภอเมืองนนทบุรี จำนวน 29 คน (ร้อยละ 24.17) การศึกษาปัจจุบันระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 - 5 จำนวน 26 คน (ร้อยละ 21.67) งานอดิเรกเล่นเกมออนไลน์ จำนวน 41 คน (ร้อยละ 34.17) โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัจจัยสภาพแวดล้อม ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ย 4.056) ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ย 3.959) และพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 4.065) สำหรับผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง มีดังนี้

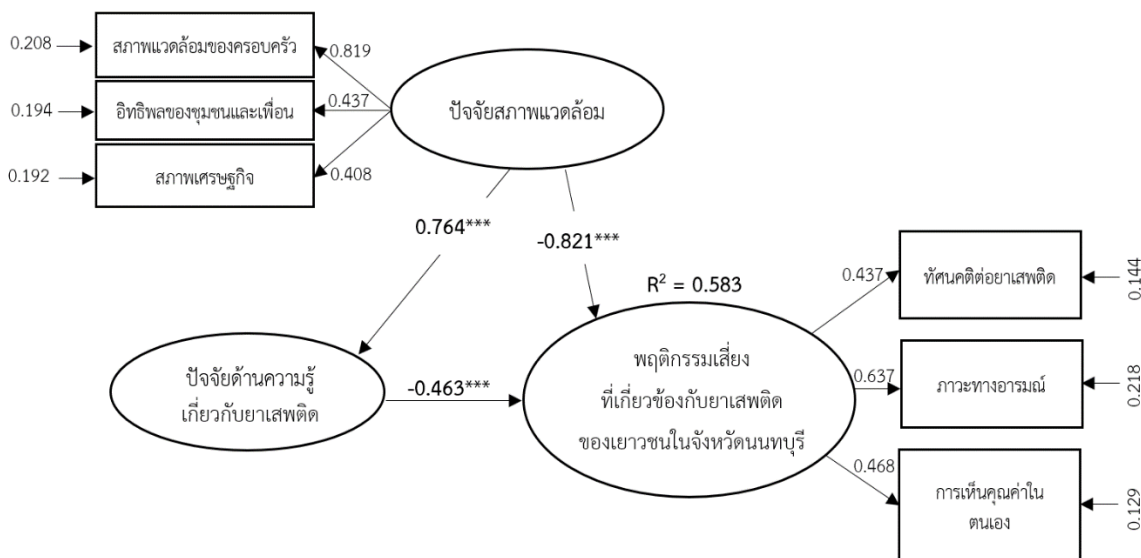
สมมติฐานที่ 1 พบว่า การวิเคราะห์แบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วย ตัวแปรแฝง จำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ ปัจจัยสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด และพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบจำลองพบว่า χ^2 เท่ากับ 22.714, df เท่ากับ 27, ค่า χ^2/df เท่ากับ 1.627, ค่า p-value เท่ากับ 0.065, ค่า RMSEA เท่ากับ 0.014 ค่า GFI เท่ากับ 0.999 และ ค่า AGFI เท่ากับ 0.993 และค่า R^2 เท่ากับ 0.583 ซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า แบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุมีค่าดัชนีชี้วัดความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลภายหลังที่ได้ทำการปรับปรุง โดยแบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุหลังการปรับปรุงมีความสมบูรณ์และสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

สมมติฐานที่ 2 พบว่า ตัวแปรแฝง ปัจจัยสภาพแวดล้อม มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง เท่ากับ 0.821 สามารถส่งอิทธิพลทางตรงในเชิงลบต่อตัวแปรแฝงพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี และพบว่า ตัวแปรแฝง ปัจจัยสภาพแวดล้อม ส่งอิทธิพลทางอ้อมในเชิงบวกผ่านตัวแปรแฝง ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ต่อพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.764 แสดงว่า ตัวแปรแฝงภายนอก ปัจจัยสภาพแวดล้อม สามารถส่งอิทธิพลทางตรงและส่งอิทธิทางอ้อมผ่านตัวแปรแฝงภายนอกคือ ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ต่อตัวแปรแฝงภายในคือ พฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี โดยพบว่าผลการทดสอบเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

สมมติฐานที่ 3 พบว่า ตัวแปรแฝงภายนอก ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด สามารถส่งอิทธิพลทางตรงในเชิงลบต่อตัวแปรแฝงภายใน พฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี โดยพบว่าผลการทดสอบเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.463

ผลของการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี ซึ่งประกอบด้วย ตัวแปรแฝงภายนอก 2 ตัวแปร ได้แก่ ปัจจัยสภาพแวดล้อม และปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด กับตัวแปรแฝงภายในคือ พฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี โดยที่โมเดลสมการโครงสร้างของตัวแปรแฝงภายนอกและองค์ประกอบทั้งหมดสามารถร่วมกันพยากรณ์ตัวแปรแฝงภายในและองค์ประกอบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนรุ่นใหม่ในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรี ได้ร้อยละ 58.30 โดยผลที่

ได้รับจากการทดสอบสมมติฐานสามารถสนับสนุนเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยทั้ง 3 สมมติฐาน
ดังแสดงในภาพที่ 2

χ^2 เท่ากับ 22.714, df เท่ากับ 27, ค่า χ^2/df เท่ากับ 1.627, ค่า p-value เท่ากับ 0.065, ค่า RMSEA เท่ากับ 0.014, ค่า GFI เท่ากับ 0.999 และ ค่า AGFI เท่ากับ 0.993 และค่า R² เท่ากับ 0.583

ภาพที่ 2 การวิเคราะห์แบบจำลองปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี

อภิปรายผล

การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี พบว่า ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรแฝงและองค์ประกอบทั้งหมดสามารถร่วมกันพยากรณ์ตัวแปรแฝงภายในและองค์ประกอบ พฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี ได้ร้อยละ 58.30 ซึ่งบรรลุวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผลการพัฒนาและตรวจสอบความสอดคล้องของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่าเมื่อปรับแต่งโมเดลจนได้ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานแล้ว ได้ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างเท่ากับ χ^2 เท่ากับ 22.714, df เท่ากับ 27, ค่า χ^2/df เท่ากับ 1.627, ค่า p-value เท่ากับ 0.065, ค่า RMSEA เท่ากับ 0.014 ค่า GFI เท่ากับ 0.999 และ

ค่า AGFI เท่ากับ 0.993 และค่า R^2 เท่ากับ 0.583 สามารถแปลผลได้ว่า แบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุมีความสอดคล้องกลมกลืน ทำให้โมเดลตามกรอบแนวคิดในการศึกษามีความสอดคล้องกับข้อค้นพบที่เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ตามวัตถุประสงค์ที่ 1 เนื่องจากปัจจัยสภาพแวดล้อม ได้แก่ สภาพแวดล้อมของครอบครัว อิทธิพลของชุมชนและเพื่อน และสภาพเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่มุ่งใจให้เกิดการใช้ยาเสพติด กล่าวคือ สภาพครอบครัวที่มีปัญหาทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำ ครอบครัวที่ถูกรู้สึกว่าบิดามารดาร์กไม่เท่ากัน รวมถึงการที่ครอบครัวไม่มีเวลาดูแลบุตรหลานอันเนื่องมาจากการงานและปัญหาเศรษฐกิจ ล้วนเป็นจุดเริ่มต้นของการนำไปสู่การทดลองเสพยาเสพติด โดยผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปกรณ์ ลัมโยธิน (2564) พบว่า ปัจจัยครอบครัว ปัจจัยความรู้ และปัจจัยกลุ่มเพื่อน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงใช้สารเสพติดของเยาวชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี พบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อม มีอิทธิพลทางตรงในเชิงลบต่อตัวแปรแฝง พฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง เท่ากับ -0.821 และส่งอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกผ่านปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.764 ตามวัตถุประสงค์ที่ 2 แสดงให้เห็นว่า การที่เยาวชนมีปัจจัยสภาพแวดล้อมที่ดี และมีความรู้เกี่ยวกับสารเสพติดสูง ไม่ขึ้นอยู่กับการมีพฤติกรรมเสี่ยงใช้สารเสพติด อาจเป็นเพราะว่า ปัญหาครอบครัวของเยาวชน จะผลักดันให้เยาวชนประสงค์จะออกจากครอบครัวเพื่อหาความสุขจากการคบเพื่อนมาชดเชย การที่พื้นฐานการเลี้ยงดูเยาวชนในครอบครัวไม่สมบูรณ์ จึงขาดทักษะ หรือวิจรรณญาณในการเลือกเพื่อนที่คบหา และพร้อมที่จะทำตามสิ่งที่เพื่อนชักชวนโดยไม่คำนึงถึงเหตุผล ผนวกกับเยาวชนอยู่ในช่วงวัยที่ขบถลอง ชอบการทำทนาย ก็ยังจะมีพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ขณะเดียวกันเยาวชนกลุ่มที่ได้รับการเลี้ยงดูในครอบครัวที่สมบูรณ์มีการเอาใจใส่ดูแลที่ดี และมีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดที่ดี โอกาสที่เยาวชนจะมีพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดน้อยกว่า โดยผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กานดา สุขมาก (2562) ที่พบว่า ปัจจัยด้านบุคคล ครอบครัว และสังคมมีผลต่อพฤติกรรมป้องกันยาเสพติดของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันยาเสพติดของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย

ส่วนปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด มีอิทธิพลทางตรงในเชิงลบต่อพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และมี

ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.463 แสดงให้เห็นว่า การที่เยาวชนมีความรู้เกี่ยวกับสารเสพติดสูง ไม่ขึ้นอยู่กับการมีพฤติกรรมเสี่ยงใช้สารเสพติด อาจเป็นเพราะ การที่เยาวชนต้องสูญเสียโอกาสทางการศึกษา มีสุขภาพร่างกายและจิตใจเสื่อมโทรม ความสัมพันธ์ในครอบครัวถูกทำลาย ประกอบกับความอยากทดลอง ความอยากรู้อยากเห็น ความคึกคะนอง และการชักชวนของคนอื่น ซึ่งมักจะขัดไม่ได้เพราะจะกลายเป็นเข้ากับเพื่อนไม่ได้ จึงเสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้ง่าย โดยผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชานนท์ คันธฤทธิ์ (2564) ที่พบว่า สภาพปัญหาสภาพแวดล้อมที่พักอาศัยอยู่ในเขตที่มีผู้เสพยาเสพติดเป็นจำนวนมาก ประชากรที่อาศัยอยู่ที่มีฐานะยากจน มีการศึกษาที่ค่อนข้างน้อย มีโอกาสที่จะเกิดพฤติกรรมการกระทำความผิดในการยาเสพติดของเด็กและเยาวชน

สรุปองค์ความรู้

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี พบได้ว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อม และปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด เป็นเรื่องที่ทำให้เกิดความรุนแรงในครอบครัวจากการใช้ยาเสพติดทุกรูปแบบ ทั้งความรุนแรงจากการปล่อยปะละเลยไม่ดูแลกันและกันในครอบครัว ความรุนแรงทางร่างกาย เพศ และ วาจา การไม่ไว้วางใจของบุคคลในครอบครัวจากการลักทรัพย์ของผู้ติดยาเสพติดเพื่อนำไปใช้ในการซื้อยาเสพติด และสารเสพติดยังเป็นตัวก่อให้เกิดปัญหาสังคมโดยเฉพาะปัญหาอาชญากรรม ดังนั้น นโยบายในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในปัจจุบัน ควรเน้นการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบำบัดรักษาผู้ป่วยยาเสพติด การปรับเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อผู้เสพยาเสพติด รวมถึงการให้โอกาสและการยอมรับให้กลับเข้าสู่สังคมได้ เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลกลุ่มนี้กลับเป็นดีของสังคม และเมื่อบุคคลเหล่านี้มีที่ยืนอย่างมั่นคงในสังคมแล้วก็จะปิดประตูที่ทำให้ไม่หวนกลับไปสู่เส้นทางความมืดมนนั้นอีก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรมีนโยบายรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้เยาวชนเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของยาเสพติดและการบำบัดรักษาผู้ป่วยยาเสพติด การปรับเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อผู้ติดยาเสพติด และการให้โอกาสและยอมรับกลับเป็นคนดีของสังคม
2. ควรมีนโยบายกำหนดให้ผู้นำชุมชนทุกพื้นที่ดำเนินการสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชนทุกชุมชนในการแก้ไขปัญหาการลดพฤติกรรมกระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชน
3. ควรมีนโยบายส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาเสพติดทั้งทางทฤษฎีและการดำเนินงานในส่วนของข้อกำหนดต่าง ๆ ให้แก่เยาวชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ผู้นำครอบครัวควรเนบแบบอย่างส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวมีความรักใคร่ผูกพันกัน มีความกลมเกลียวสามัคคีกัน มีความรับผิดชอบหน้าที่และร่วมมือกันแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในครอบครัว ซึ่งจะส่งผลให้ครอบครัวมีความเข้มแข็งสร้างภูมิคุ้มกันและส่งเสริมพฤติกรรมกรหลีกเลี่ยงยาเสพติดของเยาวชนได้อย่างดี
2. ส่งเสริมให้สถานศึกษากำหนดเนื้อหารายวิชาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เด็กและเยาวชนเกิดพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
3. ควรส่งเสริมให้หน่วยงานรัฐและเอกชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิต เช่น การจัดแข่งขันกีฬา การจัดแข่งขันประกวดวงดนตรี การแข่งขันร้องเพลง เป็นต้น เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกรหลีกเลี่ยงยาเสพติดของเยาวชน
4. ควรส่งเสริมการสร้างจิตสำนึกที่ดีควบคู่การมีคุณธรรมจริยธรรมแก่เยาวชนโดยต้องอาศัยกลไกของครูหรือคณาจารย์ในสถานศึกษาเป็นหลักในการถ่ายทอด/สร้างการรับรู้ที่มีประสิทธิภาพให้แก่เยาวชน เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกรหลีกเลี่ยงยาเสพติดของเยาวชน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยพบว่า โมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของปัจจัยสภาพแวดล้อมปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด และพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี ได้ร้อยละ 58.30 ดังนั้น โมเดลนี้จึงควรได้รับการพัฒนาต่อไป โดยอาจมีตัวแปรอื่นที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี จึงควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เพิ่มเติมจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาโมเดล เพื่อให้

โมเดลสามารถอธิบายปัจจัยที่เป็นสาเหตุส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของ
เยาวชนในจังหวัดนนทบุรีได้อย่างเหมาะสมและชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมอนามัย. (2565). รายงานผลการดำเนินงานการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดตามแบบ
บำบัดรักษา. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข.
- ชานนท์ คันธฤทธิ. (2564). แนวทางการลดพฤติกรรมกระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและ
เยาวชนไทยในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ,
7(1), มกราคม – มิถุนายน, หน้า 1-12.
- สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดนนทบุรี. (2565). รายงานผลการปฏิบัติการป้องกันปราบปรามยา
เสพติดในพื้นที่ทั้ง 6 อำเภอ. นนทบุรี: สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2565). แผนป้องกันและแก้ไขปัญหายา
เสพติดเร่งด่วน ปี 2561. กรุงเทพฯ: กระทรวงยุติธรรม.
- กานดา สุขมาก. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันยาเสพติดของนักเรียน
ประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดปทุมวนาราม ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. วารสารพยาบาลตำรวจ, 10(1), มกราคม – มิถุนายน
, หน้า 164-172.
- Hoelter, J. W. (1983). The Analysis of Covariance Structures: Goodness-of-fit Indices.
Sociological Methods and Research, 11(3), pp. 325–344.
- Schumacker, Randall E. & Lomex Richard G. (2010). **A beginner's guide to
structural equation modeling**. (3 nd.). New York: Taylor and Francis group,
LLC.